

Soó Tamás jelentése az 1997. évi gazdasági-pénzügyi tevékenységről

Az országunkban részben végbement és részben folyamatban levő gazdasági-társadalmi átalakulás körülményei között az EME pénzügyi-gazdasági feladatainak megoldása egyre nehezebb kérdések elé állítja a vezetést.

Az EME bővülő feladatai, programjai mind nagyobb anyagi ráfordítást igényelnek, a pénzügyi források ellenben egyre jobban beszűkülnek. Azok a támogatások, melyek eddig igen nagymértékben fedezték pénzügyi szükségleteinket, az infláció és a gazdasági reform által előidézett árrobbanás feltételei között csak részben fedezik kiadásainkat. A megadott támogatások volumene mit sem változott az utóbbi három évben, nem követte az infláció okozta kiesést.

Emellett az is gondot okoz, hogy a megadott támogatások rendszeresen a költségvetési év második felében kerülnek folyósításra, felhasználásuk átcsúszik a következő esztendőre, minek következtében arra kényszerülünk, hogy fenntartásunk érdekében felhasználjuk tartalékainkat, s féltő, hogy egy adott pillanatban a késedelmes folyósítás pénzügyi ürt idéz elő, s az EME működését veszélyeztetheti. A megoldás az lenne, ha a támogatás elnyerésére indított pályázatokat az év első hónapjában vagy inkább a megelőző év végén lehetne benyújtani, s elbírálásuk az év első hónapjában megtörténhetne. Leghathatósabb természetesen az lenne, ha tudomásul vennék az EME létét és a fenntartásának biztosítására szánt támogatást pályázat nélkül folyósítanak, biztosítva ezzel a folyamatos működés zökkenőmentességét. A különböző programok, kutatások, rendezvények részére lehetne célpályázatokat kiírni, s az mehetne a maga útján.

Elemelve az 1997. évi költségvetésünk teljesítését, a bevételnél 9%-os túllépést értünk el a kiadványok értékesítésének több mint kétszeres eredményével. A tagdíjbefizetéseknél viszont az elmúlt esztendőben sem sikerült a tervezett bevételt elérni, 30%-kal maradtunk el. Ehhez bizonnyára az általános leszegényedés is hozzájárult, így az a tervünk, hogy a tagdíjak legalább az adminisztrációs kiadásokat fedezzék, most sem valósult meg. A többi bevételi forrásaink a tervezettnél megfelelően alakultak. Ennek eredményeképpen a tervezett 259 770 ezer lej előiránnyal szemben 283 998 ezer lejt vételeztünk be.

A kiadások viszonylatában 103,27%-os túllépés mutatkozik. Az említett, bennünket is sújtó gazdasági romlás elsősorban a dologi kiadásoknál jelentkezett. Az előirányzat 70%-os túllépése a fenntartási költségek, közszolgálati díjak, karbantartási és ügyviteli kiadások (irodaszerek, posta-telefon stb.) alakulásában mutatkozott meg, s azt eredményezte, hogy az előirányzott 31 millió lejjel szemben 67 milliót költöttünk el. Az is igaz, hogy ebben bennefoglaltatik az a 24 millió lejes kiadás is, amit a raktározási felület bővítésére használtunk fel.

A személyi kiadások tekintetében az előirányzaton belül maradtunk.

Annál sajnálatosabb, hogy az alapkutatásokra szánt 60 millió lejből csak 44,500 ezret használtunk fel. Objektív okokból az Erdélyi Magyar Nép Történetének megírása nem fejeződött be, s ugyancsak csúszik a Romániai Magyar Irodalmi Lexikon IV. kötetének elkészülése is, s így az erre szánt összegeket nem tudtuk elkölteni.

A kiadványok költségeire szánt összegből 81%-ot használtunk el. A megtakarítás egyes kiadványaink olcsóbb előállítási költségeinek tudható be.

Rendezvényeink a tervezettnél megfelelően bonyolódtak le, s így a költségek is a terv szerint alakultak.

Elemelve a költségvetés egyes fejezetei közötti arányt, megállapíthatjuk, hogy a tudományos jellegű kiadások az összköltségek 70%-át képezik az előirányzott 74%-kal szemben. Összehasonlításképpen megjegyezzük, hogy ugyanez az arány 1998 viszonylatában 69,37% lesz.

Ez az arány a beadott célpályázatok elnyerése és megvalósítása esetén a tudományos munkákra fordított kiadások javára fog módosulni.

Szükségesnek tartjuk tájékoztatni a közgyűlést arról is, hogy az elmúlt időszakban különböző alapítványokhoz pályázatokat nyújtottunk be tudományos programtervezetek megvalósításának támogatására, valamint a magyar Művelődési Minisztérium Határon Túli Könyvkiadással foglalkozó Főosztályához kiadandó könyveink anyagi támogatására. A pályázatok összege 63 280 ezer lej volt, a kapott és beváltott összegek értéke 77 813 ezer lejt jelentett.

Ezeknek a támogatásoknak a segítségével szerveztük meg a történelem szakos hallgatók latin nyelv oktatását, rendeztük sajtó alá a Böhm Károly-emlékülésen elhangzott előadások anyagát, járultunk hozzá az Enyedi György emlékére rendezett nemzetközi konferencia kiadásaihoz, hozzáfogtunk az erdélyi magyar tudománytörténet kéziratok anyagának, először Bolyai János kéziratának számítógépes feldolgozásához, a Romániai Magyar Értelmiségi Kataszter anyagának gyűjtéséhez és létrehozásához, Alvincen megrendeztük a „Tornyot raktam” ifjúsági műemlékvédelmi vándorgyűlést, valamint biztosítottuk az ÖKO-STUDIUM elnevezésű, biológus diákokból álló tanulmányi csoport tudományos igényű megfigyelő-, gyűjtő- és feldolgozótevékenységének anyagi alapját.

A könyvkiadási pályázat eredményeképpen 4600 ezer forint támogatás fért be a fent említett összegbe, amiből a *Romániai Magyar Szótörténeli Tár IX.* kötetének megjelenését; a *Székelv Oklevéltár* hamarosan megjelenő IV. kötetének költségeit; a *Magyar könyvtermelés Romániában a két világháború között* Monoki István által összeállított bibliográfiájának kötetét, Egyed Emese *Levevél fejéről Múzsák sisakomat* című könyvét, Kovács András *Gyulafehérvár város törvénykezési jegyzőkönyvei* című munkáját, Nagy Tóth Ferenc *Régi erdélyi almák* című monográfiáját (mindkettő nyomdában van), valamint Dr. Kún Imre orvosprofesszor *Klinikai endokrinológia* című munkájának kiadási költségeit támogattuk.

1998-ra ugyancsak megpályáztuk további hat tudományos munka megjelentetésének anyagi támogatását a fent említett minisztériumban.

Az 1998. évre elkészített költségvetési előirányzat összeállításánál igyekeztünk a szükségleteket lefedezni, biztosítva az EME munkájának zökkenőmentességét. A 392 800 ezer lejt kivető költségvetés, reméljük, teljesíthető lesz minden fejezetében, s biztosítja az EMÉ-re háruló feladatok maradéktalan végrehajtásának anyagi feltételeit.

Mindehhez szükséges az is, hogy anyagi forrásainkat a mai körülményeknek megfelelő arányban módosítsuk. Ennek érdekében tisztelettel javaslom a Közgyűlésnek, hogy a tagdíjakat a következőképpen állapítsa meg: az aktív tagok évi tagdíja 30 000 lej, az alapítótag-díj 200 000 lej legyen, azzal, hogy a nyugdíjasok az évi tagdíj 50%-át fizessék, a diákok tagdíja 5000 lej legyen. Csak összehasonlítás kedvéért említem, hogy megalakulásunkkor a tagdíj 500 lej volt, az alapítótag-díj 5000 lej (egy egyetemi tanár havi fizetése).

Tisztelettel kérem a Közgyűlést előterjesztésem elfogadására, és a vezetőség részére a felmentést megadni szíveskedjék.